

نمایشنامه :

در ساعت ۶ بامداد

خوشبخت ها :

<u>قصه سوم</u>	<u>قصه دوم</u>	<u>قصه اول</u>
۱. حلاج	۱. بهمن	۱. شیخ هانی
۲. خلیفه	۲. سهراب	۲. حاتم
۳. مرمر	۳. یاسین	۳. نجوا
۴. زن چنگی	۴. کبوتر	۴. قاهر
۵. مرید	۵. مرد ۱	۵. غدیر
۶. گزمه ۱	۶. مرد ۲	۶. لطیف
۷. گزمه ۲	۷. مرد ۳	۷. عزیز
۸. مادر	۸. مادر	۸. مادر
۹. سرباز	۹. سرباز	۹. سرباز

و یک گروه ۱۰ نفره همراه که می توان نام همسرایان ، بازی سازان ، رقصندگان و یا هر نام دیگری بر آنها نهاد ...

• توضیح :

می توان از ۹ بازیگر برای هر سه قصه بهره جست اما ...

صحنه :

• آنچه اکنون دیده می شود چند سطح مختلف و متمایز از یکدیگر است و سکویی برای اعدام ... و هر آنچه در آتیه پیش آید .

اپیزود اول

قصه اول : این مرد قاتل نیست .

: دو مرد و یک زن در صحنه به دار آویخته شده اند . با ورود تماشاگر طوفانی بر صحنه جاری است و اعدامی ها را طوفان بین زمین و آسمان می رقصاند . کم کم فضای روی صحنه را مه می پوشاند و در تاریکی مه و شب ، شیخ سنگ قبری بر دوش دارد، داخل می شود . سنگ قبر را گوشه ای تکیه می دهد . ما نوشته های روی سنگ را می خوانیم . (این مرد قاتل نبود)

شیخ (سیگاری گرفته و حرف می زند) اگه این سنگو هم براش نمی ساختم کی خلاصم می کرد از یه عمر عذاب وجدان. شبه و آسمون بی ستاره ، این تو ، اونم خاک قاتلت ... اما نه ... هنوزم شک دارم حاتم قاتلت باشه ... خیلی خیلی چیزا می دونستن ، اما هیچکس حرفی نزد ، تو یه چیزی بگو بوا ... یه چیزی بگو پسر... نذار این راز سر به مهر تا ابد بسته بمونه ، لا اقل به من بگو... به بووات (فریاد) یه پدر حق نداره بدونه چطور جگر گوشه اش رو از پا انداختن ؟ ها ؟ باشه، یه شب که ماه سیاهی رو پوشوند و قاتلتو رو نشونم داد چی ؟ ها ؟ عشق کور که میگن همینه دیگه . برا کی مرد ؟ هفته اش نشده جلد عوض کرد و رخت سیاهو دور ریخت... گفتم دوره

عشاق سینه چاک تموم شده بچه... شب اعدام چقدر التماسش کردم ، گفتم حاتم نه گمونم خون سامی مو آلوده به دستای تو باشه . گفت مو کشتم ، گفتم تو و آدمکشی ؟ فرجام بخواه تا قاتلو کت بسته تحویلشون بدم ؟ امون بخواه شاید حلقه نومزادی نجواته به نامت کردی ، گوش نکرد تا حلق آویز این حلقه ی سیاه شد . . . سامی بووا . . . کی تونه ازم گرفت ؟ کی خاکنشین ای خاک سیات کرد ؟ یه حرفی بزن بووا ، یه چیزی بگو .

مادر

حتی یه سنگ سیاه هم رو مزارت نکاشتم ، نداشتم که بکارم . نونم تو بودی ، آبم تو بودی ، دار و ندارم تو بودی مادر ، حالا منم و یه مشت خاک سیاه ، منم و تف لعنت مردم ، حتی نمی تونم مثل مادرای دیگه به خاکبوست پیام حاتم ، جای تو لعنت آباد نبود ننه ، یه داور اونجا نشست که خودش همه چیزو می دونه .

شیخ

نمی دونم ، شایدم سنگ رو مزاری می کارم که او کارد و نشوند تو سینه ات بووا ؟

مادر

...دنیا خیلی کوچیکه...کی فکرشو می کرد ، تو همون جایی که هر روز می دیدیش خاکت کنن .

شیخ

قبرستون . همینجا دیدمش ، قرار هر روزشون تو قبرستون بود .

مادر

تو گوشش نجوا کردی بمون و نموند ، تو گوشت نجوا کرد بمیر و مردی ! هر روز به بهانه خاک مادرش می اومد اینجا...

شیخ :

یه بار دنبال قبر کریم دوبه چی می گشتم . اون قبر ، نه اون که قبر خودشه ، اون یکی . . .

مادر

قصه با مرگ کریم شروع شد ، غصه با مرگ تو

شیخ

(حاتم را می بیند) ، مرحومو خاک کردن ؟ (از او می پرسد) کریمو خاک کردن ؟ خواب موندم به تشییع جنازه نرسیدم .

حاتم

کریم دوبه چی ؟ ها . . . بوی خاکش تا اینجا می یاد ، خاک یزله شونو می بینی ؟ (شیخ خیره به دور است که نجوا می آید)...اومد ؟ ...شیخ هانی داره میاد...نباید تو رو...خواهش می کنم...

(شیخ با عجله خارج می شود و حاتم آمدن نجوا را از دور می بیند)

نجوا

(داخل می شود شاخه گل زردی به حاتم می دهد) زود باید برم ، سلام ، سه تا کاکام اومدن قبرستون .

حاتم

چه وقته مردنش بود ، تمام برادراته کشونده قبرستون که چی ؟

نجوا

پشت سر مرده حرف نزن...بیا بشین تا بهت بگم ،

حاتم

(کنارش روی قبری می نشیند) هم قاهر؟

نجوا

جریانمونو فهمید . دیشب جلو کاکام زد تو گوشم .

حاتم

غدیر؟ نزد تو سرش؟

نجوا

...

حاتم

پسر عموته که باشه ، چکاره س وقتی کاکات هست؟

نجوا

روز اول بهت گفتم بوی خون می ده این رابطه ، ده بار گفتم قید ای عاشقی رو بزنی .

حاتم

صد بار گفتم بیا قید هرچی کاکا ، پسر عمونه بزنی و از اینجا بریم ، اینا اگه آدم بشو بودن بعد سه بار خواستگاری میدادنت و با آبروی طایفه شون بازی نمی کردن .

نجوا

این حرفا رو بذار برا بعد ، من برا کار دیگه ای اومدم . (دست در کیفش می کند)

حاتم

ها...خیره .

نجوا

(تعدادی عکس مقابلش میگیرد) دیگه صلاح نیست عکساتو بذارم پیشم ، ریز شدن تو رفتارم ، اگه اینا رو پیشم ببینن ... دلم هم نیومد بسوزونمشون ، بیا .

(میخواهد عکسها را به او بدهد که ، غدیر ؛ لطیف و عماد به همراه یک زن از سه طرف صحنه داخل شده بالای سر آنها می آیند ، نجوا عکسها را در کیف خود می گذارد . عماد کمر بند از کمر باز کرده و به سوی نجوا می رود ، به زن همراه پناه می برد و عماد او را کتک می زند . حاتم به رسم همیشه چهره در میان دستها و آن دو نیز او را به باد کتک می گیرند . لحظاتی بعد قاهر بالای سرشان)

قاهر

تمومش کنید . عشقو با کتک از دل کسی نمی گیرن ، دختر عامو مهترت تو دلم بود ،...اما عشقو با پول نمی شه خرید ، حاتم هم بچه ی خوبیه ، (برادرها متعجب به او خیره شده اند) از کتک خوردنش فهمیدم !
...غدیر ، نه خون بریزید و نه دل دختر عامو رو بشکنید ، رو همین خاکی که عاقبت همه مونه ازت می خوام ترتیب عروسی این دو تا دلداده رو بدی ، خودمم هم تو عروسیشون رقص وصلت سر می دم ، بذر کینه دو طایفه رو خشک کنیم ، به زمانی پدر بزرگای ما دشمنی داشتند ، تا ابد که نباید به جنگ باشیم ، مهر نجوا تو دلم می مونه اما مهر خواهریش...مبارکه ایشالله ... (کنار حاتم می رود) ببینم صورتتو (دستمالی به صورت زخمی او می کشد و او را از زمین بلند می کند) ...مانع راه عشق که بره کنار چروک صورت

هم تموم می شه ، بخند...به پاس این رفاقت ، جمعه شب همه دور سفره من . . . نمی خوامی دست بدی ؟ هفت شب حفله به خرج من ، به برکت زراعت امسالمون آشتی دو طایفه رو رقم می زنیم .

غدير شب اول حفله بی هوسه ؟ گرمش کنید ! (چوبیه می رقصند)

لطيف شب دوم حفله بی یزله ؟ گرمش کنید ! (چوبیه می رقصند)

عزیز چی شد این رباب و کاسوره ؟ سه شب رفت ، می خوامی شب عروسی بزنی ؟

حاتم یه مادر و یه آرزو ، یه پسر و یه شب عروسی ، عزای کی زانوتو برده تو سینه ات ؟

مادر سرت گرمه و دلت نرم . شاید پی پیشونی نوشتت می بری مادر ، اما هر چی هست آرزوی یه مادرو

داری با خودت خاک می کنی...حذر کن...حذر کن...این رقص بوی فراق می ده بیشتر از بوی وصلت !

(نجوا بلند شده از عمق با اشاراتی دلبرانه حاتم را به سوی خویش می خواند ، حاتم نا خواسته از

مادر جدا شده و سوی او می رود ، مادر قرآن جیبی کوچک خود را باز کرده و در پس زمینه موسیقی

رقص ، قرآن را با صدای بلند می خواند و نور کم می شود . رقصندگان سلاح به دست رقص نبرد سر می

دهند ، سه برادر و حاتم در حال ورق بازی هستند و نجوا به همراه زن مشغول پذیرایی از آنها ، لحظاتی

بعد لطیف از مقابل حاتم بر می خیزد و خواهرش نجوا را مقابل او به بازی می نشاند . آنها مشغول بازی

می شوند ، لطیف بیرون می رود ، مادر حاتم از گوشه صحنه ایستاده ، مغموم و نگران پسر خود مشغول

خواندن قرآن

لطيف چهار شبه داری موال و عتاب می خونی ، چوبیه ش کن برقصن مردم .

غدير پنج شب حفله بی سور و سات رفت ، دله و قهوه تو حیاط ، منقل و باقیش هم تو اتاق پشتی !

عزیز شب حنابندون حنا حنا می خوا د ، بلد نیستی من بخونم ! (، رقصندگان در صحنه رقص فریب سر می دهند. سه

برادر ؛ پسر عموو حاتم نیز دست در دست یکدیگر در حال رقص چوبیه هستند ، زن در عمق صحنه مشغول آرایش و

مشاطه گری نجواست . در پیشانی صحنه اما مادر حاتم در ماتم است . حاتم از رقصندگان جدا شده و کنار مادر می آید ،

قاهر هم مشکوکانه خارج می شود)

سر و صدایی از بیرون صحنه می آید و با نزدیک شدن صداها ورق بازی به هم می خورد، ورق ها در هوا می رقصند .
لطیف زیر بغل قاهر را گرفته داخل می شوند ، سر و صورت قاهر خونین است، همه وحشت می کنند و صحنه را همه
فرا می گیرد)

حاتم	بو ی خون ؟
مادر	عطر مرگه مادر ، عطر مرگ .
عزیز	کشتن ، پسرعمو رو کشتن !
زن	چی شده ؟ کی تو رو به این روز انداخته ؟ (نجوا جیغ می کشد و همه دور قاهر را می گیرند)
غدیر	خفه شین...خفه شین.... (فریاد می زند) خفه شین (صحنه آرام می شود ، غدیر با ضرب دف رقصندگان در سکوت به سمت قاهر می آید ، یقه ی او را می چسبد و به گوشه ای می برد،خون را از آستین او می بوید) این ... خون تو نیست پسر عمو. . .
قاهر	(سکوت ، صحنه هم در سکوت)
غدیر	کیو کشتی قاهر ؟ (فریاد)
قاهر	تقصیر خودش بود غدیر...آب عباره رو می خواست به زور راهی زراعتش کنه ...
غدیر	کی؟
قاهر	بهش گفتم نوبت تو نیست ، گفتم گندم به آب زنده س و ما به نون گندم ...
غدیر	برام شعر نگو ، خون کیو ریختی قاهر ؟
لطیف	سامی
غدیر	پسر شیخ هانی ؟
قاهر	به خدا تقصیر خودش بود .
غدیر	دروغ نگو ، ا چه آتیشی به جون طایفه زدی؟ از همون سالی که کاکات قاسمو کشتن دنبال انتقام بودی

عزیز	حالا وقت این حرفا نیست . (بیرون را نگاه می کند) فراریش بدین ، مامورا . . .
قاهر	فرار ؟ من از خودم دفاع کردم ، قانون معنی دفاعو می دونه .
نجوا	راس می گه کاکا خودشو تسلیم کنه بهتره .
قاهر	. . . خودمو تسلیم کنم ؟ نه دختر عامو . . . خودمونو . . .
لطیف	آره هر چهار نفرمون گردن می گیریم . اون وقت جرم هر کدوممون کم می شه .
قاهر	چهار نفر ؟ نه . . . هر پنج نفرمون ! (سکوت)
حاتم	چی ؟
نجوا	نه قاهر . . .
غدیر	تو خفه شو بشین تو خونه ، تو کار بزرگترا ت هم دخالت نکن .
حاتم	اما من...
قاهر	تو چی حاتم ؟ من از دلم گذشتم و به خاطر تو عشقو زیر پا له کردم یادت که هست ؟ داماد پسر بزرگ خونه س ، نمی خوای اولین امتحانتو پس بدی ؟
حاتم	چرا ولی...
عزیز	(دستش را جلو می آورد) من حاضرم گردن بگیرم .
لطیف	منم حاضرم . (دست روی دست برادرش می گذارد)
غدیر	خودم طناب دار رو می ندازم گردنم نا مویی از سر برادرام کم نشه ! (به طرف دار می رود)
قاهر	کاکا وقتی همه گردن بگیریم طناب دار در کار نیست ! (او را از دار دور کرده دستش را روی دست دیگران می گذارد)
حاتم	(مردد به همه می نگرد ، به مادر که مشغول خواندن آیه امن یجیب است ، سکوت طولانی و سپس دستش را می گذارد) یا علی .

رقصندگان

معرفی (یکی از رقصندگان نور را بر صورت حاتم می گیرد)

حاتم

حاتم عبداللهی فرزند بشیر

رقصندگان

اعتراف

حاتم

من قاتلم

رقصندگان

امضاء (حاتم روی برگه مقابلش انگشت می زند)

رقصندگان

معرفی

غدیر

غدیر...فرزند ناصر...من نکشتم! روحم خبر نداره !

عزیز

اون روز من توی مزرعه نبودم !

لطیف

من نمی دونم در مورد چی حرف می زنین !

قاهر

من آزارم به مورچه هم نمی رسه ، چه برسه به اینکه آدم بکشم !

رقصندگان

حاتم عبداللهی فرزند بشیر ، مجرم و معترف به قتل عمد ، محکوم به اعدام !

سرباز

چرا ؟ چرا پسر ؟ چرا این کارو کردی ؟

حاتم

عشق از سادگی می یاد سرکار...

سرباز

چرا بی خودی گردن گرفتی ؟

حاتم

عشق مئه الماسه سرکار ، لک بر نمی داره .

(سه برادر و پسر عمو در بغل هم می روند و حاتم به سکوی اعدام هدایت می شود ، مادر کل می زند ، قاهر خود را به

حاتم می رساند)

قاهر

خیلی مردونگی کردی ، قول نمی دم دختر عمومو نگیرم ، از بچگی عقدمونو تو آسمونا بستن ، اما قول می

دم

تا قبل از چهلمت عروسی نکنم !!

حاتم (آب دهان به صورت قاهر می اندازد و به سمت طناب دار می رود . مادر آیه الکرسی می خواند . سرباز کنار مادر می رود)

سرباز چی می خونی مادر؟

مادر آیه الکرسی ننه ، بلا رو دور می کنه .

سرباز برا کی می خونی مادر؟

مادر پسر... حاتم ، جونش بلاگیر یه عشق سوخته شده سرکار .

سرباز دیر خوندی مادر ، دیر ، خدا صبرت بده . (با شتاب داخل صحنه می شود) شیخ اومد ، برید کنار

شیخ هانی اومد ، گمونم می خواد قاتل پسرشو ببخشه ، دعا کنید ، دعا کنید عفوش کنه ...

شیخ (قرانی در دست کنار حاتم می رود) شکمو بشکن ، ای تو ای هم کلام الله ، دست بکش بگو نکستی تا این

کلاف مرگو با دستای خودم باز کنم و بیارمت پایین ...

حاتم این قانون عشقه ابو سامی ! تو قانون عشق یک به اضافه ی یک می شه دو ! ، من ضلع سوم بودم شیخ !

شیخ بی چاره قانون ... ملاک قانون اقراره ، و تو اقرار کردی که آدم کشتی . حرف گوش کن بچه ، داری

اعدام می شی ، اگه نکستی یه کلام به کلام الله بخور و تمومش کن !

حاتم تو فکر می کنی اگه من زنده بمونم و یکی از اونا اعدام شه، خواهرشونو بهم می دن ؟ من سالهاست که با

گیسوی بلند نجوا خودمو دار زدم ! بگم قاتل نیستم که نجوا...نجوای من سیاهپوش برادر و پسر عمو بشه ؟

شیخ حرف آخر؟!

حاتم مو ... مو کشتم !

شیخ چرا ... چرا سامی مو ؟ او که عاشقتر از تو بود بچه ... چرا ... (فریاد) چرا ؟ (کشیده ای به او می

زند) ببریدش بالا (و خود گریان می رود)

حاتم

کسی که با اعدام می میره نفرین مردم هم رو گوشه ، رو سنگ قبرم از مردم بخواه نفرینم نکنن شیخ .

(صدای مادر را میشنویم که لالایی محزون عربی سر می دهد ، حاتم طناب دار را بر گردن خود می اندازد ، شیخ سنگ قبر را بر دوش دارد و تفنگی هم در دست و متفکر در گوشه ای از صحنه آوار می شود ، اپیزود دوم آغاز شده و شسخ تفنگ را به دست بهمن می دهد و خود صحنه را ترک می کنند)

(صدای ساعت ۶ بار به گوش ما می رسد)

اپیزود دوم

قصه دوم : این مرد عاقل نیست .

(موسیقی صحنه را پر کرده است . همه ای بوجود می آید .)

زن ۱ عروسو بردن ، عروسو دزدیدن .

زن ۲ شگون نداره ، این عروسی شگون نداره .

زن ۱ عروس این عروسی غیبش زده .

مرد ۱ ساز و ببندین ، عروسی بی عروس ؟

بهمن با شتاب کنار شیخ می رود شیخ برمی خیزد و تفنگ خود را به او می سپارد و خود خارج می شود ، بهمن یقه سهراب را گرفته و کشان کشان او را به جلوی صحنه می آورد .

بهمن : داستان چیه مجنون عروس من؟! حرف بزن مهمون نا خونده ، کی تو رو به این عروسی دعوت کرده

زنجیری .

سهراب : چی...داستان مجنون ؟

بهمن : حرف می زنی یا زبونتو ببرم پشت گردنت ؟ (لوله تفنگ را در دهان او گذاشته است)

سهراب : (می ترسد) چی بگم ، چی باید بگم ؟

بهمن : عروسم کجاست ؟ کبوترم کجاست ؟

سهراب : بانو ؟

بهمن : بانو نه ، کبوتر ؟

سهراب : بانو .

بهمن : خیلی خب بانو کجاست ، کجا بردیش ؟

سهراب : بخدا من دزد نیستم ، من فقط اومدم عروسیشو ببینم ، خوشحالیشو ببینم ، می خوام پیام

کمکت بریم تو کوهها دنبالش بگردیم ؟

بهمن : لازم نکرده ، خدا نکنه دستت تو این کار باشه (او را بر زمین رها می کند و کنار مادر می رود) اینقدر آه

و نفرین کردی تا بیچاره شدم ، اینقدر گفتم نگیرش تا باد دزدیدش... نمی خوام

دست از این نفرینات بکشی ؟

مادر : هیچ مادری بچه شو از دل نفرین نمی کنه... از اول هم پاش تو حمله ی تو نبود ، این کبوتر ،

کبوتر هر بومیه الا بوم تو مادر... این از شب اولش ، آخرشم خدا به خیر کنه .

بهمن : چه کنم مادر ؟ حالا چه کنم ؟ نه رویی مونده نه آبرویی ، این آب ریخته رو چطور جمع کنم ؟

مادر : آبرو ؟ یه پسر و یه مادر ، یه مادر و یه شب عروسی ، فکر می کنی من خوشی این شبو برات

نمی خواستم؟ گوش نکردی مادر ، این کبوتر از اولم جلد خونه تو نبود .

بهمن : فرصت نصیحت ندارم مادر ، راهم چیه ، چاهم کدومه ؟

مادر : می یاد مادر ، بر می گرده ، با پای خودش ، اما یه عمر مشکوک اومد و شدش می مونی ...

(کبوتر از عمق با لباس سفید عروسی داخل می شود ، بهمین تفنگ را برداشته و به او

نزدیک می شود ، سکوتی سنگین)

کبوتر : می خوام بگی شام عشقت تلخ شد و جشن عروسیت به هم خورد ، می خوام بگی رعشه آخرت رو هم جلوی مهمونا زدی ، می خوام بگی آبروت پیش در و همسایه رفت ، اما نه گم شده بودم و نه کسی منو دزدیده بود .

بهمن : کجا بودی؟

کبوتر : همون جایی که تو بودی .

بهمن : من پیش مادرم بودم ، پی چاره بودم از این بی آبرویی !

کبوتر : منم پیش مادرم بودم ، سر تربتش .

بهمن : خاکستون ؟ شب تا صبح ؟

کبوتر : آرزوش بود شب عروسیمو ببینه ، فقط یه نذر بود سه شب اول عروسی رو تربت مادر ، با آب و گلاب ، خوش به حالت مادر داری بهمین .

بهمن : چرا دزدونه ؟ که با آبروم بازی کنی ؟ همون شب خواستگاری که حاضر نشدی سینی چای رو جلوم بگیری فهمیدم دلت با من نیست ، وقتی بلند شدم که بزنم بیرون پدرت گفت بچه س رسمو نمی دونه ، وقتی تو سفره عقد قند رو سرت می سائیدن قند دلت آب نمی شد ، وقتی با التماس عاقد بله رو گفتی مادرم گفت این کبوتر رو شاخه دلت نمی شینه ، اما به حرفش گوش ندادم . چرا نگفتی نذر داری بری سر خاک مادرت ؟

کبوتر : اگه می گفتم می داشتی برم ؟ عروسی بی عروس ؟ اونم تو باور شما ؟ درسته میلی به ازدواج با تو نداشتم ، درسته جوونیمو کسی دیگه پر کرده بود ...اما از وقتی این تور رو سرم کردم شوهرم شدی ، ناموست شدم ، تو باور شما هم سزای خیانت ناموس قتلہ...اما بهمین...تو این شب...شب که نه تو این صبح قشنگ احساس می کنم بیشتر از همیشه دوستت دارم....

بهمن : یه کاری کن باور کنم . بچه ها یاسین و این طرفا دیدن ؟

کبوتر : این طبیعی نیست ؟ شبی که دلداده تو می برن دور حجله ش پرسه نمی زنی ؟ بهش گفته بودم دست از سرم برداره ، گفتم یاسین ، خواسته یا ناخواسته بغچه ی دلمو پهن کردم تو

خونه ی بهمن ... هر چی باشه اون گذشته ی منه و تو شوهرم ، یه شوهر باید به گذشته همسرش احترام بذاره ، مگه نه بهمن ؟

بهمن : کبوتر...گفتی نذرت سه روزه س ؟

کبوتر : فردا و پس فردا مونده...قولیه که به روح مادرم دادم...بعد از اون هر شب می شینم پای قصه های دلت .

بهمن : فردا منم باهات می یام .

کبوتر : نه ... بهمن... نمی خوام تو اولین شبای دوما دیت اشکامو ببینی ...

سرباز : (از میان تماشاگران کنار صحنه می آید ، بهمن و کبوتر به پیشانی صحنه آمده و کنارش می نشینند) سرباز وظیفه امین حبیبی ، گزارش پاسگاه (کاغذی از جیبش بیرون می آورد) یه کبوتر تو آسمون عشق گمشده ، عزا و عروسی جاشونو با هم عوض کردن ، مردمو به صرف شام دعوت کردین و شام نخورده رفتن ، درسته این گزارش !؟

بهمن : شاکی خصوصی هم داشتیم بین این مردم شام نخورده ؟

سرباز : قانون مدعی العمومه ، منو مامور کردن گزارش بدم ، فقط جواب بدین لطفا " .

کبوتر : سوء تفاهم بوده سرکار ، به رییسست بگو کبوترها به لانه باز گشتند . (یک اسکناس به سرباز می دهد)

سرباز : (اسکناس گرفته را به دست بهمن می دهد) باهاتش یه قفس بخر کبوترتو نذردن ! (و می رود)

(سکوت - بهمن با عجله داخل حجله می شود ، مادر غمگین مشغول خواندن قرآن است ، کبوتر بالای سرش می آید)

کبوتر : وقتی دل نخواد زور چاره ش نمی کنه...تو یه زنی ، اینا رو خوب می فهمی باید حالیش می کردی... از من نگیر ، می خوام مهربونی کنم اما نمی تونم ، فقط دلم برات می سوزه ، تنها پسر تو نیست ، اون یکی رو می بینی ، سهرابو می گم زده به آوارگی ، آخه گناه من چیه ؟ مگه یه دلو چند تیکه می کنن ؟

مادر : پیش یاسینت بودی نه؟ لا اقل از مادر مرحومت مایه نمی داشتی ، این یاسین اگه مرد بود نمی داشت
این عروسی سر بگیریه ، امون از چشم و دل مادر ، امون... (کبوتر از او دور می شود و کنار سهراب می رود)

کبوتر : سلام سهراب ، عروسی تموم شده ، چرا نمی ری خونه ؟

سهراب : سلام بانو ، من که برا عروسی نیومدم ، من اصلا عروسی دوست ندارم...

کبوتر : پس چی دوست داری سهراب .

سهراب : آسمونو دوست ندارم ، پر شده تاریکی ، ستاره ها تو تاریکی گم شدن ، زمینو دوس ندارم ، پر شده از تنهایی ، مردا تو بیابونا گم شدن...دیگه مردی نمونده تا از تو مواظبت کنه ، من همینجا می شینم تا عروس بشی ، خوشکل بشی مواظبت باشم...

(کبوتر یاسین را می بیند ، اشاره ای دلبرانه به او می کند و با شتاب داخل حجله می شود)

یاسین : دیگه منتظر چی هستی ، تموم شد ، مئه ختم همه ی عشقای دنیا...

سهراب : عشقا تموم نشدن...آدما تموم شدن ، فرشته ها تموم شدن ، بانووا ...

یاسین : برا کسی بمیر که برات تب کنه ، تمومش کن ، این دیوونه بازی ها مال قصه هاس...ختم تموم عاشقا

همین حجله س که می بینی ، چه قدیمش چه

حالاش چه فرداش ، هرکی می گه عاشقم می خواد بره اون تو ، می فهمی دیوونه

؟! می فهمی ؟ (یقه او را می گیرد)

سهراب : بخدا اونجا رو دوست ندارم ، کبوتر و دوس دارم ، می خوام دونش بدم ، آبش بدم ، پروازش بدم

بخنده ، بعد من دوباره عاشق بشم به خنده هاش ، اون روز که خیلی خندید ، منم

خیلی خوشمزم شد !

یاسین : خوشمزت شد ؟ می خوایش ؟

سهراب : بند تا بند دلم ، مگه تو خواستنت نیس ؟

یاسین : من... تو دلم می ریزم ، اما تو به همه میگی می خوایش . تو گذاشتیش تو قفس ، قفسو رو این کالسکه ی مرگ دار زدی و می گردونی ، می گردونی و به همه نشون می دی ، تو دوشش نداری لعنتی ، من می خوام خلاصش کنم اما تو ، فقط می خوای بال بالشو تو قفس ببینی و بخندی (ضربه ای به قفس می زند ، کبوترها در قفس بال بال می زنند) ببین ، بخند ، ببین چطور به در و دیوار قفس می زنه تا بیاد بیرون ؟ بال بالشو تماشا کن ؟ تو دوشش نداری آشغال ، دوشش نداری .

سهراب : من دوس داشتنو دوس دارم ، اما از بس محلم نمی ذاره مردنم می یاد . وقتی هم مردنم می گیره فقط زورم به خدا می رسه ، باش دعوا می کنم ، اما فحش نمی دم مته کبوتر... یه دفعه به خدا گفتم ، بابایی... یه نفر این ته نشست دلش کفتر می خواد ... خدا گفت کفتر خوب نیست ، کفتر نخواه... کفتر شومه... کفتر می پره... کفتر هوا می ره ... بی هوا می ره ، بی صدا می ره ... می ره خونه همسایه... گفتم کفتر بانو می خوام... می دونی چی گفت ؟

یاسین : چی گفت ؟ (صدای کل دوری از پشت حجله می آید)

سهراب : گفت کفتر بانو هم مال همسایه س ، صدای عروسی می یاد ، از وقتی خدا اینو گفت تا حالا مردنم گرفته آقا یاسین ، همسایه چقدر نامرده که کفتر می دزده .

یاسین : شایدم خود کفتر نامرده که می ره خونه همسایه !

سهراب : کفتر که نامرد نمی شه... آدما مرد و نامرد دارن... چقدر مردنم (باز صدای کل و شادی می آید)
چقدر مردنم زیاد می شه با این صدا ها ...

یاسین : تا حالا باهش تنها شدی ؟ کبوتر رو می گم .

سهراب : یه دفعه تو باغ آقاش اینا...

یاسین : خب ؟

سهراب : گفتم برات قصه بگم ، گفت بگو ، منم گفتم .

یاسین : (با بی میلی) چی بود قصه ات ؟

سهراب : یه مردی بود اسمش قلمبه ، عاشقونش افتاده بود رو سلنبه ، سلنبه یه برادر گنده نره غول داشت به اسم
تلبه ...تلبه اومد قلنبه رو گرفت و بست .

یاسین : بقیه ش ؟

سهراب : نگفتم ، آخه کبوتر بانو خندید و گفت مردم از بس پیر شدم تو این حرفای قلمبه سلنبه ! منم دیگه
نگفتم .

یاسین : می خوای بری پیشش بقیه ی داستانو برایش بگی ؟

سهراب : از خدومه ، اما دیگه آقا بهمن شوهرشه ، اجازه نمی ده ، تازه یه تفنگ با خودش برده تو ...

یاسین : حالا اگه یه روزی یا یه شبی خود کبوتر دعوت کنه چی ؟ آقا بهمن هم خونه نباشه...

سهراب : به شرطی که آقا بهمن اجازه بده .

کبوتر : (می آید) اون اجازه داده ، بیا بریم ! من دلم قصه می خواد .

سهراب : چرا خودش نمی یاد دعوت کنه .

کبوتر : بهمن ...؟(قهر می کند) پس بمون تا بیاد دعوت کنه (می رود)

سهراب : کبوتر بانو... (کبوتر می ماند) می یام ،ده تا قصه هم برات می گم، اما اگه آقا بهمن اومد چی بهش
می گی ؟

کبوتر : می گم...مهمون حبیبه .

سهراب : نه نگو حبیبه ، بگو مهمون سهرابه ، بگو ز بون آقا سهرابو با تفنگت نبری پشت گردنش...بگو... (

(کبوتر و او هر دو می خندند و داخل می شوند ، یاسین اطراف را نگاه می کند . رقصندگان هر کدام با کاردی رقص

مرگ سر می دهند و کاردها را یکی یکی به دست یاسین می دهند ، یاسین با انبوهی کارد داخل می شود ،

رقصندگان بر دف ها می کوبند و در پایان کوبش دف ها تمام رقصندگان جیغ بلندی سر می دهند . یاسین با

کاردی خونین خارج می شود ، بهمن از بیرون می آید و خروج یاسین را می بیند .)

بهمن : (تفنگ را به طرف او می گیرد) گفته بودم مراد تو جای دیگه پیدا کن ، گفته بودم این کبوتر صیاد داره ، پی صید دیگه ای باش ، گفته بودم این خونه جای غریبه ها نیست...تو خونه من چی می خواستی ؟

یاسین : صیدی که طعمه نیرنگ بشه گوشتش حرومه ، ماهی وقتی ارزش داره که با دل و جون به طعمه ت نوک بزنه

(با هم گلاویز می شوند) پیغوم داده بودم صاحب داره ای پرنده اما گوش ندادی ، گفته بودم دل تنگی می گنه تو قفسی که براش ساختی . (بهمین ، یاسین را زمین می زند)

بهمین : چشمامو بستم و بهش گفتم گذشته مال خودت اما از امروز پا تو دنیای من می داری ، اونم تن داد و گفت دیگه دلش آشنای هیچ قصه ای نیست ، خر فهم شد ؟ یاسین به گوش خر خونده بودم آدم شده بود یاسین .

یاسین : (با چرخشی بهمین را بر زمین می خواباند و بر سینه اش می نشیند) نذار دیر بشه ، داری بی راهه می ری بهمین ، با یه نگاه تازه می تونم بندازمش به جونت و گل بگیرم این قفس تنگی رو که براش ساختی ، چشممو رو هم می داشتم و یه کارد کاری می دادم دستش شب اول عروسیتو با شب اول قبرت عوض می کرد ، اما نامردی تو کار ما نیست ، همون شب عروسی از قصه ات زدم بیرون و بی خیال شدم ، اما شک تلخت کرده مرد ... ذات کبوتر پروازه بهمین ، حبسش نکن ، پروازش بده تا خال آسمون ، اگه وفایی تو کتتش باشه بر می گرده و می شینه رو شونه ات ، اما اگه ننشست رهاس کن بره رو بوم صاحبش ، کبوتر سفید هیچوقت به آدم دروغ نمی گه شادوماد ، بجنب ، تکونی به خودت بده ، از اینجا رد می شدم که دیدم یه غریبه سرید تو خونه ات ، رفتم که نذارم پر پرواز کبوتر تو قیچی کنن ، هر چی باشه زمانی یه رفاقتی بوده بین ما .

بهمین : غریبه تر از تو کی بوده که بی هوا سریده تو خونه ام ؟

یاسین : اگه هنوزم غیرتت می شه برو تو ببین چه خبره... (بهمین می خواهد با تفنگ برو د ، یاسین تفنگ را از دستش می گیرد و چاقو را به دست او می دهد) جنون آنی که می گن همینه دیگه...تفنگ جار و جنجال می کنه و چاقو بی صدا نفس می گیره ، از بیرون هواتو دارم .... (بهمین به راه می افتد ، یاسین صدایش می کند) آقا بهمین...کبوتر زخمی نشه ، اون بی گناهه و

عاشق...عاشق تو... (بهمن داخل شده است ، لحظاتی بعد بهمن و کبوتر در میان رقصندگان بیرون می آیند، چاقو در دست بهمن است)

کبوتر : یاسین نکشته بهمن ، وقتی اون دیوونه اومد تو یاسین هم پشت سرش اومد اما در رو به روش باز نکردم ، وقتی سهراب پا پیچم شد چاقو رو برداشتم ، بهش گفتم ، گفتم جلو نیا می زنم ، حمله ور شد و نا خواسته چاقو رفت تو شکمش .

بهمن : می گیم هر دومون کشتیم ، می گیم نکشتیم ، در برابر تعرض دفاع کردیم .

کبوتر: ممنونم بهمن ، جرم هر دومون کم می شه ، بهمن ... با ختم این پرونده از این شهر می ریم ، می خوام جوونیمو به پات بریزم و به جز تو هیچکس رو تو خلوتم راه ندم .

(مادر آیه امن یجیب می خواند ، سرباز کنار مادر می رود)

سرباز : چی می خونی مادر ؟

مادر : امن یجیب می خونم سرکار ؟ دل اون بالایی رو به رحم می یاره .

سرباز : برا کی می خونی مادر ؟

مادر : برا پسرم ، بهمن ، فریب یه عشق سوخته رو خورده مادر .

سرباز : دیر شده مادر ، دیر شده ، خدا صبرت بده (و دیوار نرده ای زندان را به مرکز صحنه می برد ، بهمن ، یاسین و کبوتر در محاصره ی رقصندگان به پشت نرده ها می آیند ، یکی از رقصندگان نور خفیفی بر چهره یاسین می گیرد)

یاسین : بله ، من می خواستمش ، اما قبل از عروسی با آقا بهمن ، روز حادثه دیدم سهراب بیچاره رفت تو خونه ، بعد بهمن یه چاقو به این هوا برداشت و رفت دنبالش بعد از نیم ساعت با چاقو ی خونی اومد بیرون !

(رقصنده نور را بر چهره ی بهمن می گیرد)

بهمن : تا اینجاش درست بود ، داخل که شدم دیدم پسره مزاحم همسرم شده ، اقرار نامه رو بیارید امضا کنم . (کاغذی مقابلش می گیرند و او امضا می کند ، رقصنده نور را بر چهره ی کبوتر می گیرد)

کبوتر : (دروغین می گرید) بله من شاهد قتل بودم ، بیچاره گناهی نداشت ، می گفت اومدم برات قصه بگم ، که این مرد چاقوی آشپزخونه رو برداشت و با چند ضربه ی کاری کارشو تموم کرد ! هر چی فریاد زدم بهمن بی گناهه... عقل درستی نداره ، بذار بره ، اما آقای رئیس ، جنون تموم وجود شوهرم رو پر کرده بود ، راستش اگه فرار نکرده بودم منم زنده نمی موندم .

بهمن : دنیایی به این پستی ، التماس موندن نداره ، جرم رو می پذیرم .

بهمن : به مادرم بگید سر خاکم نیاد ، من اولاد لایقی نبودم .

(بهمن را به سوی چوبه دار روانه می کنند ، مادر لالایی محزون سر می دهد و سرباز سنگ قبری کنار قبر حاتم می

کارد)

(ساعت ۶ بار می نوازد)

پایان اپیزود دوم .

اپیزود سوم

(فریادی هولبار ، کوبش پر طپش دف ها و نوری سرخ ، و حسین بسته به چوبه شلاق ، خلیفه نیز بر تخت نشسته

است)

مادر : چه شد ؟ چه گذشت بر خدای عشق ، چگونه حلاجت کردند ؟ بگو ، بگویم و آتشم بزن !

حسین : چه بگویم مادر عشاق ؟ همان است که بر دلبندهانت آوردند ، حاتم قصه های امروز و بهمن قصه های دیروز و من حسین بن منصور حلاج تکرار اینانم در گذشته ، اما ...

مادر : اما چه ؟

حسین : دوش دیدی ، امروز بینی و فردا نیز...همین است .

خلیفه : بزنیدش ، سارق دلها را بکوید ، قلب از مرمر من می دزدی ؟ تازیانه تا دم مرگ .

(با ضربات دف ، گویی حسین را شلاق می زند)

حسین : آی عشق ، آی عشق ، مددی تا که به سامان برسیم ، چون مزرعه تشنه به باران برسیم ، آی... آی...

مرمر : (سراسیمه می آید) نوازید ، جان خدا را نوازید ، هیمة ی عشقم مگذارید . (او را با تور محاصره می کنند)

چنگی : (بیرون می آید) من برای نخستین بار در زندگی دل باخته ام ، تن و جانم نثار این مرد... که او را دوست می دارد ... کاخ را لبریز ساز و آواز می سازم ، اما دوشیزگی و زفاف محبوبش را مشکن ... این من و این حرمسرای تو ...

خلیفه : خلیفه و میوه ی درهم ؟ سالها سودای مرمرین دخت را به کولی وشی رقاصه و چنگی بدهم ؟ (رو به مرمر) یا جانت را به حرمسرا بده ، یا جانش را به باد . (تور بدستان مرمر را داخل حرمسرا می برند)

حسین : آی عشق ... آی عشق ... کجایی مرمر ... کجایی که از عشق تو سودای مرگ یا فتم ، ... آه مرمر کجایی که به تنگ آمدم . ، کجایی ... (خارج می شود)

مرمر : (فریاد می زند و می آید) هستم ، هستم باکره تر از فریب ! اما کاش نمی بودم . مرا زنده و نهداند تا مرگ تو را به تماشا بنشینم ، مرا رها کرده اند تا شراب عزایت را بنوشم .

خلیفه : ... بسوزانید ، کتابهایش را بسوزانید ، ... مرمز ، مرمزین عشق اولای او ، جان او و جان تو در حرمت بارگاه است . . . وجاهت دارالخلافة را بازگردان .

مرمز : (مقابلش) بوریای حسین به بارگاه خلفا نمی دهم .

خلیفه : چه می جویی در این حلاجک ؟

مرمز : آنچه حسین بن منصور حلاج دارد در بارگاه خلیفه یافت نمی شود .

خلیفه : داس مرگ بر می کشیم و حسینت را درو می کنیم .

مرمز : چه باک ، نگاه کن ، دلهای خسته را می بینی ؟ هزار مادر سیلی خور ، حسین شیر می دهند

خلیفه : ... کیست ؟ کیست این حسین ؟

مرمز : شگفتا که جهانی می شناسندش و خلیفه او را نمی شناسد .

خلیفه : کینه و دشنام نثارم نکن ، جز این چه برایم داری (به طرفش می رود)

مرمز : جز کینه در سینه بسیار برای خلیفه دارم (مرمز خنجر از سینه بر می کشد و سوی

خلیفه هجوم می برد ، نبردی مردانه با او دارد اما در نهایت خلیفه خنجر از کفش می گیرد)

خلیفه : او را رها کنید حیف است این مرمزین گونه در سیاهچال بیوسد اما ، پدر و مادرش را به بند

کنید تا معشوقش برای نجات پا به قلعه ما گذارد .

حسین : (مقابل مرمز) خود را در چشمانت می بینم و تو را بر قله ی دلم ، دلهره ی جان دارند این

چشم ها ؟

مرمز : حاشا که جانم ارزانترین است در راه تو ... پدر و مادرم در گروگان بازگشت منند .

حسین : قصر سیاهش را خاکستر می کنم .

مرمز : و اگر گرفتار آمدیم ؟

حسین : می خواهم تو بگویی .

- مرمر : بر سفره چرمین خلیفه حجله می سازیم .
- حسین : زندان و مسلخ را به بانگ شادمانی می لرزانیم . بخند بانوی قصه ها ، بخند (هر دو می خندند)
- چنگی : من نیز بدان شب عاشقت شدم . همان شب بود که در کاخ آتش به جان و جهانم زدی ،
آنشب گزمه ها آمدند و شکستند چنگ مرا و دریدند سینه ی دهم را ... (این بازی را تصویر می کند) حرامزاده ها چرا می شکنید ، چرا می درید ؟
- گزمه ۱ : در شهر امیر دف می زنی ؟
- گزمه ۲ : و می رقصی ؟
- گزمه ۱ : و تن می فروشی ؟
- گزمه ۲ : لخت و رسوا نزد امیرش ببریم تا حکم دریدن خودش را هم بدهد .
- چنگی : دست از من بردار حرام زاده ، وارهانم ماهانه ات بیشتر می دهم .
- گزمه ۱ : صد دینار ، کمتر نمی ستانم . (می خواهد دف را بشکند)
- گزمه ۲ : (می خواهد چنگ را بشکند) راست است . محتسب می خواهد ، داروغه می خواهد ، آقامان
می خواهد .
- چنگی : مشکن رسوا ، مشکن ، هشتاد دینار دارم ، همه را می دهم .
- گزمه ۱ : آی امت اسلام ، این زن رسوای ، رقصنده ی تن فروش ...
- حسین : (از راه می رسد) دست از این زن بدار !
- گزمه ۲ : نهی از منکر است !
- گزمه ۱ : تکلیف است !
- حسین : آنچه بین هشتاد و صد از تکلیف و شرع مانده می پردازم (کیسه ای پول به او می دهد) بگریز
ای حرامی ، بگریز که یاران من در پی اند (گزمه ها می روند)

- چنگی : جوانمرد خانه ات کجاست تا مهمانت شوم ؟ بیست دینار برایت تمام شد .
- حسین : خانه ای ندارم .
- چنگی : بهار نارنج به بیست دینار نمی ارزد ؟ !
- حسین : قامتت چون سرو، گیسوانت آبشاران، ابروانت چون کمند ، چشمانت به آهو می برد ، چشمت را به درهم مسپار .این قامت را به دینار مفروش ، نامت چیست ؟
- چنگی : نامم ؟ از یاد برده ام ، به نامها می خوانندم ، چنگی ، دف زن ، رقاصه ... (می خواهد به آغوش او برود) بگیرانم ...
- حسین : سپیده نزدیک است .
- چنگی : بگیرانم .
- حسین : یارانم چشم به راهند .
- چنگی : تو کیستی ؟ شاعر ؟ ساحر ؟
- حسین : حسین بن منصور حلاج .
- چنگی : حلاج ؟ ... جادویم کردی .
- حسین : جادو در چشمان توست !
- چنگی : با تو می آیم .
- حسین : من فاخته ام !
- چنگی : با تو می مانم .
- حسین : خانه نمی کنم .
- چنگی : خانه نشینت نمی کنم . همبال و هم پروازت می شوم . چه کردی با من امشب ای مرد ؟
- شبگرد : (می خواند) قرق ، قرق ، شهر در امن و امان است ، آسوده بخوابید ، خلیفه بیدار است .

(حسین برخاسته تا برود ، به ناگاه زن چنگی بر دف می کوبد و حسین می ماند)

چنگی : بیا با تمام تنم تو را در میان گیرم ، (با طننازی از او دور شده تا حسین را سوی خویش بخواند) آیا در تو این پر دلی هست که بگیرانیم؟!

حسین : (خود از او می گریزد) آیا در تو این پر دلی هست تا بگیریم؟!

چنگی : (به دنبالش) دل در گروی من بگذار تا آسوده شوی .

حسین : (می گریزد) دل در گروی دیگری دارم ، آسوده ام بگذار .

چنگی : (به دنبالش) دیگری چون من جانثار تو هست ؟

حسین : (می گریزد) دیگری جان نثار او کرده ، رهایم کن زن !

چنگی : (بر زمین رها می شود) آی عشق ، آی عشق ، این چه عشقی اس که نه تن می شناسد نه خویشتن .

.. ایمان آوردم پسر نداف! ... آی عشق ، آی عشق . عشق تن نیست این روئین تن است این ، ملک و ماوای من است این ، پنهان و پیدای من است این ، چیست این ، آی عشق ، خدایا رسوایم ، رسواترم کن تا لعنتم کنند ، آی ... (به شدت می گرید)

خلیفه : (می آید) در خلسه ی قشنگیست او ، بیدارش کنید جان او بسته به سنگیست ،

سنگسارش کنید

عاشقی رسم قشنگیست ، بر دارش کنید خوارش کنید ، زارش کنید ، بر دارش کنید

بر دارش کنید تا عبرت همگان شود ، کتابها و رساله هایش را بسوزانید تا از دستیابی نسل ها و عصرها بمانند .

(حلاج را به سوی چوبه ی دار می برند و اینبار مرمر و چنگی هردو رقص سماع سر می دهند)

چنگی : (با گریه) او به من دل سپرده بود !

مرمر : (با زهرخند) من به او دل سپرده بودم !

چنگی : (با گریه ی بیشتر) او اگر با من دل نداشت مرا از گزمه ها نمی رهانید !

مرمر : (با دلجویی) تعبیر او از عشق ، رهانیدن است .

چنگی : (با گریه ی بسیار) او عشق را در تنم نمی دید ، او عشق را در سینه ام کاشت .

مرمر : (با خنده ی بسیار) او باز می گردد و دوباره عشق را در سینه ات می کارد ! (دستان چنگی را به مهر می گیرد)

چنگی : او در من است ! حلاج چه می کنی در من ؟ چه می کنی با من ؟ چه می کنی ای من !

مرمر : چنگی ... الفت غریبی با او و عشق یافتی ، پس از حلاج من ، پس از حلاج ما چه می آید بر سر عشق ؟!

حسین : (به سخن می آید) بسیارند که بر دار عشق می روند ، یکی به عشقی نجواگر ، دیگری بر کبوتری وحشی ، و این قصه همچنان می رود ... بی عشق و با نام عشق ... من فردا را می بینم که هر که لاف عشق دارد سودای حمله می پروراند ... بروید ... بروید با دف و چنگ و نی حلاج را صدا کنید ، مرا فریاد کنید ... انا الحق ...

(حلاج را بر دار می آویزند و در میان خیل مردم ناظر ، حاتم ، شیخ ، بهمن و دیگران به چشم می آیند ، و سرباز که در سکوت مرگبار مردم ، کنار مادر می رود)

نور می رود - پایان

* سید صادق فاضلی

۰۹۱۶۳۱۱۴۳۸۶

اپیزود سوم این نمایشنامه نیم نگاهی به دولت عشق نوشته محمود کوبر دارد .